

Shape the future
with confidence

Tin nhanh Pháp lý

Tháng 3 năm 2026

Xem thêm các Tin nhanh khác tại [đây](#).

Xung đột tại Trung Đông – Các vấn đề pháp lý cấp bách đối với các hợp đồng liên quan đến Việt Nam

Xung đột leo thang tại Trung Đông đã khiến thị trường năng lượng trở nên căng thẳng và gây gián đoạn các tuyến vận tải biển quan trọng. Việt Nam đã điều chỉnh giá bán lẻ nhiên liệu hai lần chỉ trong vòng ba ngày theo cơ chế điều chỉnh giá khẩn cấp, đồng thời Chính phủ đã ban hành Nghị quyết 36/NQ-CP ngày 6 tháng 3 năm 2026 (Nghị quyết 36) nhằm ưu tiên bảo đảm an ninh năng lượng trong nước và cho phép điều chỉnh giá cũng như phân bổ nguồn dầu thô một cách linh hoạt. Các hãng vận tải biển và thị trường bảo hiểm đã hạn chế việc quá cảnh qua vùng vịnh, dẫn đến việc nhiều tuyến vận chuyển phải thay đổi lộ trình và phát sinh các loại phụ phí khẩn cấp mới.

Các doanh nghiệp có các hợp đồng liên quan đến Việt Nam cần chủ động hành động để bảo vệ quyền lợi và dòng tiền của mình, xem xét áp dụng các cơ chế sự kiện bất khả kháng, hoàn cảnh thay đổi cơ bản, cũng như các cơ chế điều chỉnh thời gian và giá theo hợp đồng nếu cần thiết.

Việc quản lý rủi ro thương mại này đòi hỏi phải nhanh chóng rà soát các khung hợp đồng hiện hành để xác định bên nào sẽ chịu các tác động về chi phí và tiến độ phát sinh từ các giai đoạn nói trên.

1. Tổng quan theo ngành: Những lĩnh vực chịu tác động chính

- **Lọc dầu và hóa dầu:** An ninh nhiên liệu trong nước phụ thuộc đáng kể vào nguồn nguyên liệu nhập khẩu. Các nhà máy lọc dầu lớn đang phải đối mặt với sự thay đổi lớn trong chuỗi cung ứng do trước đây phụ thuộc nhiều vào nguồn dầu thô từ Trung Đông. Đối với các nhà máy lọc dầu trong nước và các nhà tài trợ quốc tế, thách thức thương mại cấp bách chính là phải tìm và xử lý được nguồn nguyên liệu thay thế mà không vi phạm các hợp đồng cung ứng dài hạn hiện hữu hoặc làm ảnh hưởng đến an toàn vận hành.
- **Phân phối khí thiên nhiên hóa lỏng (LNG) và khí dầu mỏ hóa lỏng (LPG):** Tình trạng gián đoạn đã bắt đầu kích hoạt các cơ chế pháp lý. Khi các tàu vận chuyển khí hóa lỏng không thể đi qua các khu vực xung đột một cách an toàn, một số nhà phân phối lớn đã phải gửi thông báo sự kiện bất khả kháng đối với các chuyến hàng LPG nhập khẩu. Các khách hàng công nghiệp ở hạ nguồn cần khẩn trương tìm kiếm nguồn năng lượng thay thế đồng thời phải đối mặt với sự gia tăng đột biến của giá năng lượng.
- **Năng lượng, điện và hạ tầng:** Các hợp đồng thiết kế, mua sắm vật tư thiết bị, thi công xây dựng (EPC) và hợp đồng cung ứng thiết bị quy mô lớn đặc biệt dễ bị ảnh hưởng bởi các chậm trễ trên tuyến tiến độ quan trọng của dự án. Việc thay đổi lộ trình vận tải biển để tránh các khu vực xung đột đang làm chậm việc giao các thiết bị chuyên dụng cho dự án (ví dụ: linh kiện cho dự án năng lượng tái tạo hoặc thiết bị cho các kho cảng LNG). Ban quản lý dự án cần nhanh chóng đánh giá liệu các chậm trễ trong logistics này có cho phép nhà thầu được gia hạn thời gian thực hiện, và, quan trọng hơn, có quyền yêu cầu bồi hoàn chi phí kéo dài thời gian thi công hay không.
- **Sản xuất và chuỗi cung ứng:** Các doanh nghiệp xuất nhập khẩu đang phải đối mặt với phí bảo hiểm rủi ro chiến tranh và phụ phí container tăng cao. Điều này làm giảm đáng kể biên lợi nhuận và đặt ra câu hỏi cấp bách về việc liệu các chi phí này có thể được chuyển giao cho các bên trong chuỗi cung ứng theo các hợp đồng cung ứng hiện có hay không.
- **Tác động lan tỏa đến nền kinh tế:** Cú sốc về năng lượng đang lan rộng sang nhiều lĩnh vực khác của nền kinh tế. Các doanh nghiệp vận tải và logistics đang chịu áp lực lớn từ chi phí nhiên liệu tăng cao, khiến biên lợi nhuận thu hẹp và họ sẽ có xu hướng chuyển phần chi phí này sang các nhà sản xuất và nhà bán lẻ, qua đó có thể dẫn đến lạm phát rộng hơn. Bên cạnh đó, các ngành sử dụng nhiều năng lượng (như sản xuất phân bón và nhựa) đang đối mặt với biến động mạnh về chi phí đầu vào, có thể đe dọa tính khả thi tài chính của các hợp đồng cung ứng với giá cố định.

2. Kế hoạch hành động pháp lý: Đánh giá mức độ rủi ro

Khả năng được miễn trừ trách nhiệm pháp lý phụ thuộc đáng kể vào luật điều chỉnh hợp đồng và cách soạn thảo cụ thể các điều khoản trong hợp đồng.

- **Sự kiện bất khả kháng (SKBKK) trong hợp đồng cung ứng:** Đối với các chuyến hàng dầu thô hoặc khí đốt bị chậm trễ, việc gửi hoặc nhận thông báo bất khả kháng là biện pháp phòng vệ đầu tiên. Theo pháp luật Việt Nam, SKBKK là một căn cứ pháp lý theo luật định để miễn trách nhiệm. Tuy nhiên, đối với các hợp đồng xuyên biên giới trong lĩnh vực năng lượng được điều chỉnh bởi hệ thống thông luật (như pháp luật tại Anh hoặc pháp luật Singapore), cơ chế SKBKK chỉ áp dụng khi được quy định rõ trong hợp đồng. Một yếu tố then chốt là mức độ ảnh hưởng của sự kiện: liệu xung đột ở Trung Đông có thực sự “ngăn cản” việc giao hàng hay chỉ làm cho việc giao hàng trở nên tốn kém hơn?
- **Thay đổi pháp luật và chỉ đạo của Chính phủ:** Nhằm bảo đảm an ninh năng lượng, Chính phủ Việt Nam gần đây đã ban hành Nghị quyết 36, cho phép Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam (Petrovietnam) ưu tiên bán dầu thô khai thác trong nước cho các nhà máy lọc dầu trong nước thay vì xuất khẩu. Nếu một hợp đồng xuất khẩu bị vi phạm do việc Chính phủ điều hướng nguồn dầu thô phục vụ nhu cầu trong nước, các bên liên quan cần khẩn trương rà soát các điều khoản về “Thay đổi pháp luật” hoặc “Hành động của Nhà nước” để xác định khả năng được miễn nghĩa vụ hoặc yêu cầu bồi thường.

- **Hoàn cảnh thay đổi cơ bản (sự trở ngại/điều chỉnh giá):** Đối với các hợp đồng cung ứng ở hạ nguồn được điều chỉnh bởi pháp luật Việt Nam, Bộ luật Dân sự cung cấp một cơ chế cứu trợ. Nếu xung đột dẫn đến sự thay đổi cơ bản trong hoàn cảnh (ví dụ: chi phí nguyên liệu tăng 40%) gây thiệt hại nghiêm trọng cho một nhà sản xuất hoặc doanh nghiệp logistics, điều này có thể phát sinh quyền yêu cầu đàm phán lại hợp đồng trong một thời hạn hợp lý. Nếu các bên không đạt được thỏa thuận, tòa án có thể sửa đổi các điều khoản về giá hoặc chấm dứt hợp đồng.
- **Lệnh trừng phạt và tính hợp pháp của giao dịch:** Việc nhanh chóng áp đặt các lệnh trừng phạt quốc tế có thể khiến việc thực hiện hợp đồng trở nên bất hợp pháp. Theo pháp luật Việt Nam, các giao dịch vi phạm điều cấm của pháp luật có thể bị vô hiệu. Nếu một khoản thanh toán bị phong tỏa do một bên trong hợp đồng bị áp dụng lệnh trừng phạt, yếu tố bất hợp pháp của giao dịch có thể được sử dụng như một căn cứ bảo vệ trước các khiếu nại vi phạm hợp đồng.

Do cách áp dụng các nguyên tắc pháp lý này có thể khác nhau đáng kể giữa hợp đồng điều chỉnh bởi pháp luật Việt Nam, pháp luật Anh hoặc các hệ thống pháp luật khác, doanh nghiệp cần tìm kiếm tư vấn pháp lý cụ thể để diễn giải chính xác các điều khoản hợp đồng của mình.

3. Các hành động cần thực hiện ngay

Để bảo vệ quyền lợi pháp lý và vị thế thương mại của mình, doanh nghiệp nên thực hiện các bước sau:

- **Xác định mức độ rủi ro và pháp luật điều chỉnh:** Doanh nghiệp cần khẩn trương xác định tất cả các nghĩa vụ cung ứng nguyên liệu, nhiên liệu và hàng hóa quan trọng sẽ đến hạn trong vòng hai đến bốn tuần tới, đồng thời lập danh mục các hợp đồng bị ảnh hưởng, phân loại theo luật điều chỉnh và cơ chế giải quyết tranh chấp, vì tiêu chuẩn pháp lý về trở ngại khách quan, sự kiện bất khả kháng, và hoàn cảnh thay đổi cơ bản có thể khác nhau giữa các hệ thống pháp luật.
- **Tuân thủ nghiêm ngặt các yêu cầu thông báo:** Doanh nghiệp cần tuân thủ đầy đủ các yêu cầu thông báo theo hợp đồng và theo luật định bằng cách gửi các thông báo bằng văn bản (ví dụ: thông báo về sự kiện bất khả kháng, thay đổi pháp luật hoặc hoàn cảnh thay đổi cơ bản, nếu có) đúng hình thức, phương thức và thời hạn được quy định trong hợp đồng, đồng thời cam kết cung cấp thông tin cập nhật bổ sung khi có thêm dữ liệu và thông tin mức độ ảnh hưởng.
- **Chuẩn bị hồ sơ chứng cứ:** Doanh nghiệp cần tổng hợp và lưu trữ bộ hồ sơ chứng cứ để chứng minh mối quan hệ nhân quả và mức độ ảnh hưởng, bao gồm (nhưng không giới hạn) văn bản chỉ đạo của Chính phủ (ví dụ Nghị quyết 36); và thông báo của cảng hoặc hãng vận tải; thông báo từ công ty bảo hiểm hoặc hiệp hội P&I; thông báo từ nhà cung cấp hoặc đối tác (bao gồm thông báo sự kiện bất khả kháng); báo cáo logistics và hồ sơ nội bộ về chi phí và sự chậm trễ.
- **Thực hiện kế hoạch giảm thiểu thiệt hại:** Theo pháp luật Việt Nam và hệ thống thông luật, các bên bị ảnh hưởng có nghĩa vụ thực hiện các biện pháp hợp lý để giảm thiểu tổn thất. Doanh nghiệp cần triển khai và ghi nhận đầy đủ các biện pháp giảm thiểu tổn thất phù hợp với nghĩa vụ trong hợp đồng và theo luật định, bao gồm (nếu áp dụng): tìm kiếm nguồn nguyên liệu thay thế; thay đổi lộ trình vận chuyển; sử dụng nguồn năng lượng thay thế; điều chỉnh tiến độ giao hàng; trao đổi sớm với đối tác để thống nhất giải pháp tạm thời.
- **Rà soát bảo hiểm:** Doanh nghiệp cần rà soát các hợp đồng bảo hiểm liên quan (bao gồm, nếu áp dụng, bảo hiểm rủi ro chiến tranh; bảo hiểm rủi ro chính trị; bảo hiểm hàng hóa vận chuyển; bảo hiểm gián đoạn kinh doanh, bổ sung cho chuỗi cung ứng) để xác định điều kiện thông báo và thời hạn yêu cầu bồi thường, đồng thời cần thông báo kịp thời cho công ty bảo hiểm và môi giới bảo hiểm, tuân thủ mọi nghĩa vụ hợp tác và giảm thiểu thiệt hại để bảo đảm không mất quyền yêu cầu bồi thường.

4. Cách EY có thể hỗ trợ

Việc ứng phó các gián đoạn chuỗi cung ứng xuyên biên giới và biến động thị trường năng lượng đòi hỏi doanh nghiệp phải hành động nhanh chóng và có chiến lược. Công ty Luật TNHH EY Việt Nam có kinh nghiệm hỗ trợ ban lãnh đạo doanh nghiệp trong việc đối phó các thách thức vận hành phức tạp này. Chúng tôi luôn sẵn sàng cung cấp sự hỗ trợ phản hồi nhanh chóng, bao gồm:

- **Đánh giá khẩn cấp:** rà soát luật điều chỉnh hợp đồng, khoanh vùng các điều khoản cung ứng có rủi ro cao và theo dõi các thời hạn gửi thông báo theo hợp đồng
- **Soạn thảo thông báo và hồ sơ chứng cứ:** Chuẩn bị các thông báo về SKBKK, thay đổi pháp luật và thông báo về thay đổi hoàn cảnh cơ bản theo Điều 420
- **Chiến lược đàm phán lại hợp đồng:** Tư vấn doanh nghiệp trong việc đề xuất cơ chế điều chỉnh giá tạm thời, yêu cầu sửa đổi hợp đồng và các phương án ký kết hợp đồng cung ứng nguyên liệu thay thế

Lưu ý quan trọng: Tin nhanh này chỉ nhằm mục đích cung cấp thông tin tham khảo chung và không cấu thành ý kiến tư vấn pháp lý. Doanh nghiệp nên tìm kiếm tư vấn pháp lý cụ thể phù hợp với từng trường hợp của mình.

Shape the future
with confidence

Liên hệ

Văn phòng TP. Hồ Chí Minh

Robert King | Lãnh đạo Dịch vụ Thuế Việt Nam, Lào, Campuchia.
Công ty Cổ phần Tư vấn EY Việt Nam
robert.m.king@vn.ey.com

Nguyễn Duy Hiếu | Lãnh đạo Dịch vụ Luật và Giám đốc Điều hành
Công ty Luật TNHH EY Việt Nam
hieud.nguyen@vn.ey.com

Trần Thị Cẩm Thạch | Chủ nhiệm Cấp cao
Công ty Luật TNHH EY Việt Nam
thach.cam.tran@vn.ey.com

Văn phòng Hà Nội

Phạm Thụy Anh | Giám đốc Cấp cao
Công ty Luật TNHH EY Việt Nam
anh.thuy.pham1@vn.ey.com

Nguyễn Hoàng Anh Linh | Giám đốc
Công ty Luật TNHH EY Việt Nam
linh.hoang.anh.nguyen@vn.ey.com

Khối Doanh nghiệp Nhật Bản (JBS)

Takahisa Onose | Lãnh đạo JBS Việt Nam, Lào, Campuchia

Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam

takahisa.onose@vn.ey.com

Takaaki Nishikawa | Giám đốc

Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam

takaaki.nishikawa@vn.ey.com

Yuka Otomi | Phó Giám đốc

Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam

yuka.otomi@vn.ey.com

Khối Doanh nghiệp Hàn Quốc (KBS)

Phan Thanh Bình | Lãnh đạo KBS Việt Nam, Lào, Campuchia

Công ty Cổ phần Tư vấn EY Việt Nam

binh.thanh.phan@vn.ey.com

Kyung Hoon Han | Giám đốc

Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam

kyung.hoon.han@vn.ey.com

Khối Doanh nghiệp Trung Quốc (CBS)

Lê Đức Trường | Lãnh đạo CBS Việt Nam, Lào, Campuchia

Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam

truong.duc.le@vn.ey.com

Owen Tsao | Giám đốc

Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam

owen.tsao@vn.ey.com

Lương Kiệt Trinh | Chủ nhiệm

Công ty TNHH Ernst & Young Việt Nam

trinh.kiet.luong@vn.ey.com

EY | Xây dựng một thế giới làm việc tốt đẹp hơn

EY đang xây dựng một thế giới làm việc tốt đẹp hơn bằng cách tạo ra giá trị mới cho khách hàng, con người, xã hội và hành tinh, đồng thời tạo dựng sự tin nhiệm trên các thị trường vốn.

Đội ngũ chuyên gia của EY, được hỗ trợ bởi dữ liệu, AI và công nghệ tiên tiến, giúp khách hàng tự tin kiến tạo tương lai và tìm ra câu trả lời cho các vấn đề cấp bách nhất của hôm nay và ngày mai.

Đội ngũ chuyên gia EY cung cấp đầy đủ các dịch vụ đảm bảo, tư vấn, thuế, chiến lược và giao dịch tài chính. Với hiểu biết sâu sắc về từng khu vực kinh tế, mạng lưới chuyên gia đa ngành được kết nối toàn cầu và các lãnh đạo đa năng trong hệ sinh thái, đội ngũ của EY có thể cung cấp dịch vụ tại hơn 150 quốc gia và các vùng lãnh thổ.

Toàn lực để tự tin kiến tạo tương lai.

EY là một tổ chức toàn cầu bao gồm các thành viên của Ernst & Young Global Limited, hoặc một hay nhiều thành viên của tổ chức toàn cầu này, trong đó mỗi thành viên là một pháp nhân riêng biệt. Ernst & Young Global Limited là một công ty trách nhiệm hữu hạn được thành lập tại Vương Quốc Anh và không cung cấp dịch vụ cho khách hàng. Thông tin về cách EY thu thập và sử dụng dữ liệu cá nhân cùng mô tả về các quyền của cá nhân theo luật bảo vệ dữ liệu có thể được tìm thấy tại ey.com/privacy. Các công ty thành viên EY không cung cấp dịch vụ pháp lý nếu không được luật pháp nước sở tại cho phép. Để biết thêm thông tin về tổ chức của chúng tôi, vui lòng truy cập ey.com.

© Bản quyền thuộc về Công ty Luật Trách nhiệm hữu hạn EY Việt Nam năm 2026. Tất cả các quyền được bảo lưu.

APAC No. 16180301
ED None

Ấn phẩm này chỉ chứa những nội dung mang tính thông tin chung, không nhằm đưa ra những hướng dẫn và tư vấn cụ thể về kế toán, thuế, pháp lý hay những tư vấn chuyên môn khác. Độc giả cần tham khảo ý kiến của các chuyên gia tư vấn đối với bất kỳ vấn đề cụ thể nào.

ey.com/vi_vn